

HC5A, 08-12-2020, Huwelijk, echtscheiding en geregistreerd partnerschap

Overdracht van aandelen

De overdracht van aandelen is vorige week al kort besproken. Vorig jaar rond deze tijd was in het nieuws dat een aantal tijdschriften en NU.nl overgaan in Belgische handen. Het Finse bedrijf Sanoma geeft deze bladen uit. Sanoma is de Finse moederonderneming en deze heeft allerlei werkmaatschappijen in verschillende landen. DPG media groep is een Belgische maatschappij en heeft een overeenkomst gesloten met het Finse Sanoma waarbij aandelen worden overgenomen voor 460 miljoen euro.

Welk recht is van toepassing indien zij een overeenkomst sluiten en hoe dient goederenrechtelijke overdracht plaats te vinden? Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de verbintenisrechtelijke en de goederenrechtelijke overeenkomst. Rome I is van toepassing op het verbintenisrechtelijke deel. Er kan een rechtskeuze worden uitgebracht ten aanzien van het toepasselijke recht (art. 3 Rome I). Indien zij geen keuze maken, is het recht van de woon- of vestigingsland van de verkopende aandeelhouder van toepassing (art. 4 Rome I). Het gaat hierbij om het land dat de kenmerkende prestatie levert.

Wat betreft het goederenrecht dient gekeken te worden naar Boek 10 BW. Afdeling 4 Titel 10 is specifiek van toepassing. In casu gaan we uit van aandelen op naam. Art. 10:138 BW is hier van belang: bij aandelen op naam dient er gekeken te worden naar het goederenrechtelijke regime dat van toepassing is op de vennootschap die het aandeel uitgeeft of heeft uitgegeven. Art. 10:135 lid 1 en lid 2 BW zijn van overeenkomstige toepassing voor de vraag welke onderwerpen door dat recht worden beheerst. Welk recht is van toepassing op een vennootschap? In Nederland geldt de incorporatieleer: dus het recht naar welk recht de vennootschap is opgericht.

Huwelijk en geregistreerd partnerschap

Wanneer zijn echtgenoten bevoegd om in het huwelijk te treden: welke regels zijn hierop van toepassing? Hoe moet de huwelijksluiting vorm krijgen? Het Haags Huwelijksverdrag van 1978 is hier van belang. Boek 10 BW bevat ook een aantal bepalingen die hier van belang zijn. Het verdrag gaat in principe voor de Nederlandse wet. Het Haags Huwelijksverdrag staat toe om eigen conflictregels van lidstaten toe te passen indien deze soepeler zijn. Daarom wordt in Nederland Boek 10 BW toegepast: deze regels zijn soepeler.

Wanneer is iemand bevoegd om in een huwelijk te treden? Art. 10:28 BW bevat een bepaling voor het huwelijk en art. 10:60 lid 2 BW voor het geregistreerd partnerschap. Bevoegdheid dient beoordeeld te worden naar het Nederlandse recht: mag men in het huwelijk treden volgens de regels van Nederlands recht?

Als uitgangspunt geldt dat ieder huwelijk voltrokken dient te worden voor de ambtenaar van de burgerlijke stand (art. 10:30 BW). Hierop geldt één uitzondering: een huwelijk die op een buitenlandse ambassade is gesloten, is ook geldig. Dit kan dus buiten de ambtenaar van de burgerlijke stand. Deze mogelijkheid geldt alleen indien beide echtgenoten die niet over de Nederlandse nationaliteit beschikken.

Voor de vraag of een in het buitenland gesloten huwelijk in Nederland wordt erkend, is art. 10:31 BW van toepassing. Dit artikel bepaalt dat een in het buitenland gesloten huwelijk wordt erkend indien deze wordt gesloten volgens het recht van die staat.

Het kan lastig zijn om te beoordelen of er aan alle formaliteiten is voldaan. Daarom is art. 10:31 lid 4 BW in het leven geroepen: een huwelijk wordt vermoed geldig te zijn, indien een huwelijksverklaring is afgegeven door een bevoegde autoriteit. De huwelijken kunnen worden ingeschreven zodat zij in Nederland ook in de registers voorkomen. Een huwelijk wordt ook al erkend als het huwelijk niet is geregistreerd in Nederland. Registratie zelf is niet nodig voor erkenning.

Openbare orde exceptie, art. 10:32 & 10:62 BW

Indien het buitenlandse recht onverenigbaar is met fundamentele waarden en normen van het Nederlandse rechtsstelsel, dan laten we buitenlands recht toch buiten toepassing met een beroep op de openbare orde. De erkenning van een kindhuwelijk is in strijd met de openbare orde, dus zo'n huwelijk wordt hier niet erkend. In art. 10:32 BW worden een aantal voorwaarden genoemd.

Maar stel dat er een geldig kindhuwelijk is gesloten en de echtgenoten beiden achttien jaar of ouder zijn indien zij in Nederland komen, dan wordt het huwelijk ex art. 10:32 sub c BW alsnog erkend.

Hof Den Bosch 30 oktober 2018

Vader is geboren en getrouwd met een vrouw en zij is overleden op 11 april 2003. De meneer leert een mevrouw uit Ghana kennen, die zo'n vijftig jaar jonger is. Zij sluiten in juli 2013 een samenlevingsovereenkomst. In maart 2014 gaat hij naar de notaris en benoemt zijn zoon als enig erfgenaam, onder last van een aantal legaten ten behoeve van de Ghanese vrouw. Mevrouw gaat in de zomer naar Ghana en het plan is om in september terug naar Nederland te komen en met de kinderen bij hem in te trekken. De meneer zou in de zomer nog naar Ghana gaan. Hij stuurt een mail dat hij het toch niet zo ziet zitten om nog kinderen in huis te nemen. Mevrouw krijgt geen contact meer met de meneer en contacteert de zoon van meneer. De zoon komt naar Nederland en treft de vader aan met een andere mevrouw. Er wordt een mail gestuurd met het verzoek om de relatie met de Ghanese mevrouw te beëindigen. Hij past het testament aan en verwijdert de legaten. Eind 2014 wordt vader ziek en overlijdt. De zoon is dus enig erfgenaam volgens het testament. Hij vraagt afgifte van alle spullen van de mevrouw uit Rwanda. Zij komt met een nieuw stuk waaruit blijkt dat de auto aan haar is geschonken. Dit was in maart 2015. In december 2016 ontvangt de zoon een brief van de Rwandese mevrouw met een brief dat zijn vader gehuwd was met de Rwandese mevrouw. Zij eist de helft van het vermogen van de vader van de zoon. Kan zo'n huwelijk worden erkend in Nederland? Mevrouw legt twee huwelijksakten voor. Art. 10:31 lid 4 BW bepaalt dat een huwelijk wordt vermoed rechtsgeldig te zijn, indien een huwelijksverklaring is gegeven door een bevoegde autoriteit. Deze zijn onderling tegenstrijdig, waardoor de rechtbank zegt dat er geen vermoeden wordt ontleend aan de akten.

Er wordt gekeken naar het Rwandese huwelijksrecht. Hier zijn een aantal voorwaarden verbonden, zoals een huwelijksaankondiging. Ook schrijft het recht voor dat er familieleden aanwezig dienen te zijn bij de huwelijksvoltrekking. Er wordt bepaald dat het huwelijk niet rechtsgeldig is gesloten.

Echtscheiding; het toepasselijke recht

Drie vragen van belang:

- Wanneer mag de Nederlandse rechter bevoegdheid aannemen om tot het verzoek van echtscheiding kennis te nemen?
- Welk recht dient de Nederlandse rechter toe te passen indien bevoegdheid wordt aangenomen?
- Wanneer wordt een door buitenlands recht tot stand gekomen echtscheiding erkend in Nederland?

Er zijn een aantal bronnen van belang.

Voor de rechtsmacht is van belang:

- Brussel II bis
- Art. 1-14 Rv.

Toepasselijk recht:

- Art. 10:56 BW
- (Rome III verordening, deze wordt in Nederland niet toegepast).

Erkenning

- Brussel II bis
- Art. 10:57-59 BW.

Voor de vraag welke bron je dient te gebruiken, bepaal je ten eerste of er meerdere bronnen van toepassing zijn. De toepasselijkheid wordt bepaald aan het temporele, materiële en formele toepassingsgebied. Is de Brussel II bis verordening van toepassing, dan is die verordening ook exclusief van toepassing! Dus dan kijk je niet naar Rv. Indien de verordening niet van toepassing is, ga je naar het Rv.

In een echtscheidingsprocedure wordt vaak tevens verdeling van de boedel gevraagd, kinderalimentatie en bijvoorbeeld een omgangsregeling. Binnen één procedure worden er dus verschillende onderwerpen besproken. De rechter dient dus voor ieder onderwerp te bepalen of hij bevoegd is. Bij iedere vraag dient er dus gekwalificeerd te worden welk onderwerp nu eigenlijk van toepassing is. Vervolgens moet bepaalt worden welke bronnen dan van belang zijn. De rechter is misschien wel bevoegd om een echtscheiding uit te spreken, maar niet om een omgangsregeling uit te spreken.

Materiële, formele en temporele toepassingsgebied

In dit college komt slechts echtscheiding aan de orde. Brussel II bis bepaalt de rechtsmacht.

Voor het materiële toepassingsgebied kijken we naar art. 1: de verordening is van toepassing op burgerlijke zaken betreffende echtscheiding en ouderlijke verantwoordelijkheid (denk aan gezag en omgang).

Wat betreft het temporele toepassingsgebied: de verordening is van toepassing die op of na 1 maart 2005 worden aangebracht bij de rechter (art. 64 jo. art. 72).

Formele toepassingsgebied: geldt de verordening slechts binnen de lidstaten, of ook jegens niet-lidstaten? Art. 6 & art. 7: de verordening is sowieso van toepassing als de verwerende echtgenoot de nationaliteit heeft een van lidstaat of verblijfplaats op grondgebied van de lidstaat heeft. Verder bevat art. 3 Brussel II bis een ruime toepassingsmogelijkheid. Indien één van deze gronden in het artikel genoemd zich voordoen, is de rechter al bevoegd!

Dubbele nationaliteit

Wat indien één van de echtgenoten over meer dan één nationaliteit beschikt? Wat indien een meneer zowel de Nederlandse als de Belgische nationaliteit heeft, en de mevrouw slechts de Nederlandse? Dien je dan de effectiviteitstoets toe te passen? Je kijkt dan met welk land de meneer de meeste band heeft. Het kan ook zijn dat er geen reële band meer is met een land. Moet je in art. 3 de effectiviteitstoets en realiteitstoets toepassen? Het Hof van Justitie heeft bepaald dat dit niet hoeft. Dus ook indien de Belgische meneer meer band heeft met België is de Nederlandse rechter nog steeds bevoegd.

Wat indien Brussel II bis ondanks de ruime toepassingsmogelijkheid, toch niet van toepassing is? Dan kijk je naar art. 4 Rv. Dit artikel geeft aan dat Brussel II bis naar analogie toegepast dient te worden. We komen slechts bij Rv terecht als Brussel II bis niet van toepassing is. De Nederlandse rechter is dan dus niet bevoegd op grond van Brussel II bis. Maar indien de Nederlandse rechter bevoegd is op grond van Brussel II bis, kom je niet bij Rv terecht. Indien je via Rv weer terugkomt bij Brussel II bis, dien je altijd tot de conclusie te komen dat je niet bevoegd bent als Nederlandse rechter.

Voorbeelden echtscheidingsprocedure

Een Nederlands-Belgische meneer en een Nederlands-Belgische mevrouw zijn gehuwd en hebben hierbij huwelijkse voorwaarden afgesproken. In deze voorwaarden hebben zij een rechtskeuze gemaakt voor Belgisch recht. Ze zijn in België gaan wonen en in 2019 loopt het huwelijk stuk. Meneer verhuist naar Amsterdam en mevrouw blijft in België wonen. Is de Nederlandse rechter nu bevoegd om van dit verzoek kennis te nemen?

Ten eerste de zaak kwalificeren: het gaat om de bevoegdheid van de rechter inzake echtscheiding. De zaak valt onder het materiële toepassingsgebied, want het gaat om een echtscheidingszaak. Ook is er voldaan aan het temporele toepassingsgebied, want het verzoek is aangebracht na 1 maart 2005.

Wat betreft het formele toepassingsgebied zijn er meerdere omstandigheden van belang. Ten eerste is er sprake van een gemeenschappelijk verzoek. Daarnaast hebben beide echtgenoten woonplaats in een lidstaat. Dus valt het verzoek binnen het formele toepassingsgebied van Brussel II bis. Door de gemeenschappelijke nationaliteit is de Nederlandse rechter al bevoegd.

Een Nederlandse meneer en een Surinaamse mevrouw zijn in juli 2000 getrouwd. Mevrouw krijgt de Nederlandse nationaliteit en ze vertrekken naar de Verenigde Staten. Meneer wordt in 2019 overgeplaatst voor zijn werk naar Londen. Mevrouw blijft in de VS. Meneer komt na een aantal maanden tot de conclusie dat hij wil scheiden en dient een verzoek in bij de Nederlandse rechter. Aan het materiële en temporele toepassingsgebied is in ieder geval voldaan.

Wat betreft het formele toepassingsgebied: beide echtgenoten bezitten de Nederlandse nationaliteit. Hier is de nationaliteit van de verweerder, dus van mevrouw, van belang. Is de Nederlandse rechter in casu bevoegd? Art. 3 lid 1 sub a Brussel II bis: vrijwel alle bevoegdheidsgronden zijn verbonden aan de verblijfplaats. Geen van beiden wonen in Nederland. Enige bevoegdheidsgrond is dan nog de Nederlandse nationaliteit op het indienen van het verzoek. Dat is hier aanwezig: gemeenschappelijke nationaliteit is aanwezig!

Het toepasselijke recht

Nederland kent één echtscheidingsgrond: er dient sprake te zijn van duurzame ontwrichting. Indien één van de partijen stelt dat hier sprake van is, zal de rechter de echtscheiding uitspreken. Indien buitenlands recht van toepassing is, dat buitenlandse recht dus van toepassing om te kijken of de echtscheiding toegewezen mag worden. Daarom de regel in art. 10:56 BW dat er voor echtscheidingsverzoek voor Nederlandse rechter wordt ingediend, het Nederlandse recht ook van toepassing is. Hierop bestaat één uitzondering.

Hier bestaat één uitzondering op: indien je een gemeenschappelijke vreemde nationaliteit heeft, mag je de rechter vragen te oordelen aan de hand van dat buitenlandse recht. Dit omdat zo'n procedure dan ook in het buitenland wordt erkend.

HC5B, 11-12-2020, Huwelijksvermogensrecht

Erkenning van echtscheiding

Er zijn twee soorten huwelijksontbinding: de echtscheiding via een gerechtelijke procedure en de eenzijdige procedure. In bepaalde landen kan een man via een eenzijdige procedure door een eenzijdige verklaring de vrouw 'verstoten'.

Ten eerste is Brussel II bis van toepassing, samen met het Haagse en Luxemburgse verdrag. Voor het Haagse en Luxemburgse bedrag geldt: indien nationale regels minder streng zijn, mag je deze toepassen.

Art. 10:57 BW is soepeler, dus gebruiken wij dit artikel indien sprake is van een echtscheiding bij een niet-lidstaat.

Brussel II bis

Art. 21 Brussel II bis bepaalt dat indien een echtscheiding is uitgesproken in een EU-lidstaat, deze automatisch wordt erkend in andere EU-lidstaten. De verordening kent een beperkt aantal weigeringsgronden in art. 22 Brussel II bis. Hierbij kan gedacht worden aan de openbare orde. Ook bij schending van bepaalde procedurele voorschriften kan erkenning geweigerd worden. Als lidstaat mag je niet toetsen of de buitenlandse rechter bevoegd was om een echtscheiding uit te spreken, of beoordelen of het juiste recht is toegepast.

Art. 10:57 BW – favor divortii

Art. 10:57 BW is van toepassing indien het gaat om erkenning van een echtscheiding van een niet-lidstaat. We proberen zo veel mogelijk buitenlands uitgesproken echtscheidingen in Nederland te erkennen. Er dient sprake te zijn van een beslissing van een rechter of andere autoriteit. De buitenlandse rechter of autoriteit moest bevoegd zijn om de echtscheiding uit te spreken en er diende een behoorlijke rechtspleging te zijn.

Wie bepaalt nu of de buitenlandse rechter bevoegd was om de echtscheidingsbeslissing te geven? De rechter dient bevoegdheid te hebben aangenomen op grond van een algemeen aanvaarde bevoegdheidsgrond. Er wordt onderzocht of de rechter een goede reden had om bevoegdheid te kunnen aannemen op een grond die internationaal aanvaardt is in echtscheidingszaken. Indien er geen enkele goede grond is, is dat een reden om de echtscheiding niet te erkennen.

Indien er niet aan de voorwaarden van art. 10:57 lid 1 BW is voldaan, bestaat er toch een mogelijkheid op grond van lid 2 om de echtscheiding te erkennen. Dit is het geval indien de andere echtgenoot heeft ingestemd met de echtscheiding of hierin heeft berust. De echtgenoot heeft in ieder geval ingestemd indien er een gemeenschappelijk verzoek tot echtscheiding is voldaan. Het kan ook zo zijn dat er een eenzijdig verzoek is, maar er een tegenverzoek is met een verzoek tot alimentatie. Bij berusting kan gedacht worden aan het inschrijven van de echtscheiding door de echtgenoot die niet het verzoek heeft ingediend. Ook kan er gedacht worden aan de echtgenoot die het verzoek niet heeft ingediend, maar inmiddels hertrouwd is.

Art. 10:58 BW, Talaq

De echtscheiding via een eenzijdige verklaring dient plaats te vinden in het buitenland. De mogelijkheid tot eenzijdige huwelijksontbinding dient geldig te zijn in het land van de nationaliteit van meneer. De Talaq dient ook geldig te zijn in het land waar de verstoting heeft plaatsgevonden. De andere echtgenoot moet uitdrukkelijk hebben ingestemd met de verstoting of nadien hebben berust met de verstoting.

Art. 10:59 BW, openbare orde

Ondanks dat de voorwaarden uit art. 10:58 of art. 10:59 BW zijn vervuld, kan de erkenning nog geweigerd worden op grond van de openbare orde.

Voorbeeld verstoting

Meneer heeft de Soedanese nationaliteit en mevrouw de Somalische. Ze zijn woonachtig in België. Ze gaan op vakantie naar Pakistan. Daar krijgen ze ruzie en meneer verstoot mevrouw tijdens de vakantie in Pakistan. De mevrouw verhuist naar Nederland. Zij eist hier haar bruidsgave op. Wordt de verstoting in Nederland erkend? Er dient voldaan te zijn aan het Soedanese (nationaliteit van meneer) en het Pakistaanse recht (land waar de verstoting heeft plaatsgevonden). We nemen aan dat er is voldaan aan de regels van die landen. Er dient nog bepaald te worden of er is ingestemd dan wel berust door mevrouw met de verstoting. Mevrouw heeft een beroep gedaan op de bruidsgave en berust dus in de verstoting.

Huwelijkvermogensrecht

Toepasselijk recht

Voor partijen is van groot belang welk recht van toepassing is. Vooral toen in Nederland de algehele gemeenschap van goederen gold. In veel andere landen geldt een ander stelsel. Bij buitenlandse stelsels vallen vaak buiten de huwelijksgemeenschap aangegane schulden etc. buiten de huwelijksgemeenschap. Bij de algehele gemeenschap van goederen valt alles in de gemeenschap.

Aan de hand van welk stelsel dient nu beoordeeld te worden welk recht van toepassing is? We kennen het Haags Huwelijksgevolgenverdrag uit 1905. In 1976 heeft de Hoge Raad een regel opgesteld in het arrest Chelouche – van Leer, aan de hand waarvan moet worden bepaald welk recht toegepast dient te worden. Vervolgens ontstond er in 1978 een nieuw verdrag: het Haags Huwelijksvermogensverdrag. Verder ontstond er in 2018 nog een verordening.

Welk van deze regelingen is nu van toepassing? Het belangrijkste criterium is de datum van huwelijkssluiting. De verordening is van toepassing op huwelijken gesloten op of na 29 januari 2019. Op de toen al bestaande huwelijken is één van de ander genoemde regelingen van toepassing. Op 23 augustus 1912 is het Huwelijksgevolgenverdrag uit 1905 in Nederland in werking getreden. Op 23 augustus 1977 is dat verdrag opgezegd. Tussen die data heeft dat verdrag gegolden. Als het huwelijk in die periode is gesloten, is het verdrag uit 1905 van toepassing. Uit dit verdrag volgt dat voor de verdeling van het huwelijksvermogen wordt gekeken naar het recht van de nationaliteit van meneer.

Verdrag zei ook: dit verdrag is alleen van toepassing indien meneer de nationaliteit heeft van een lidstaat van het verdrag.

Hoge Raad Chelouche van Leer 1976

Meneer had Amerikaans staatsburgerschap. In deze zaak was het verdrag uit 1905 niet van toepassing. De Hoge Raad formuleerde welke regel je dan dient toe te passen. Dit gold tot 1 september 1992, want toen trad het Haags Huwelijksvermogensverdrag uit 1978 in werking.

Sinds 29 januari 2019 geldt de Verordening. De werking van het Haags Huwelijksvermogensverdrag is dan dus niet meer geldig.

De huwelijksvermogensrechtverordening

Normaliter hebben reguliere verordeningen directe werking indien deze tot stand komen. Deze moeten dan verplicht toegepast worden. Bij drie lidstaten moet je je afvragen of reguliere verordeningen gelden: bij Denemarken, het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Denemarken heeft bij het Verdrag van Lissabon een bijzondere positie: Europese IPR verordeningen gelden nooit in Denemarken. Voor Brussel I bis geldt dat Denemarken een verdrag heeft afgesloten met de EU waardoor deze verordening wel op Denemarken van toepassing is.

Voor het Verenigd Koninkrijk en Ierland geldt dat als uitgangspunt dat de verordeningen niet gelden, tenzij zo'n verordening tot stand is gekomen en zij aangeven dat ze de verordening toch willen toepassen. Als zij niet zo'n verklaring hebben afgelegd gelden de verordeningen dus niet.

Voor deze huwelijksvermogensrechtverordening zit het weer iets anders. Zo'n verordening kan slechts unaniem worden aangenomen. Polen en Hongarije stemden tegen. Er was geen unanimiteit. Er was één reddingsmiddel: het Europese recht biedt de mogelijkheid om lidstaten toch samen te laten werken en de verordening in het kader van nauwere samenwerking toch te laten toepassen.

De verordeningen worden toegepast in: België, Bulgarije, Cyprus, Duitsland, (Estland, voornemen om mee te werken aan de nauwere samenwerking), Finland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Kroatië, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Slovenië, Spanje, Tsjechië, Zweden.

De verordeningen worden niet toegepast in: Denemarken, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Polen, Hongarije, Letland, Litouwen, Roemenië en Slowakije.

Onder lidstaten in de verordening wordt dus bedoeld: slechts de deelnemende lidstaten. De verordening regelt de rechtsmacht, erkenning en tenuitvoerlegging en het toepasselijke recht!

Temporele, materiële en formele toepassingsgebied

Temporele toepassing: is de zaak aangebracht op of na 29 januari 2019? Dan geldt voor de rechtsmacht de regels uit de verordening. Is de zaak vóór 29 januari 2019 aangebracht? In dat geval geldt de verordening dus niet!

Voor de conflictregels (art. 69 lid 3), dus het toepasselijke recht, geldt de datum van huwelijkssluiting. Dus is het huwelijk zelf vóór 29 januari 2019 zijn gehuwd? Dan kijk je naar één van de eerder genoemde bronnen. Maar: de echtgenoten kunnen toch een rechtskeuze uitbrengen op of na 29 januari 2019. Dan valt het huwelijk alsnog binnen de werkingssfeer van de verordening.

Wat betreft het materiële toepassingsgebied geldt art. 1 van de verordening. Het onderwerp van de verordening is huwelijksvermogensstelsels. Dit is een autonoom begrip. In art. 3 worden deze stelsels nader toegelicht.

Wat betreft het formele toepassingsgebied geldt dat uit de preambule valt af te leiden dat we de bevoegdheid van de rechter alleen aan de regels van de verordening bepalen. Indien de verordening geen bevoegdheid geeft, dan mag je niet terug naar Rv. De regels zijn universeel van toepassing. Je bent bevoegd op basis van de verordening, en als je dit niet bent moet je jezelf onbevoegd verklaren!

Voor conflictregels geldt hetzelfde (art. 20). Alle vragen van het huwelijksvermogensrecht worden dus beantwoordt aan de hand van de verordening.

Voor de erkenning en tenuitvoerlegging geldt de erkenning alleen van voor beslissingen uit andere deelnemende lidstaten.

Rechtsmacht

De Nederlandse rechter dient altijd te onderzoeken of hij wel bevoegd is. Ook indien je bij het hof komt, dient de rechter ambtshalve te toetsen of de Nederlandse rechter wel bevoegd is. Dit is het geval omdat de bevoegdheidsregels van openbare orde zijn. Het toepasselijke recht komt in hoger beroep slechts aan de orde indien er gegriefd is tegen het toepasselijke recht. Indien dit niet het geval is, dient het hof aan te nemen dat het juiste recht is toegepast.

In sommige gevallen wordt er tijdens een erfrechtelijke kwestie tevens om verdeling gevraagd. In die gevallen is art. 4 van de verordening van toepassing. Dit artikel bepaalt dat indien de rechter bevoegd is te oordelen over de erfrechttopvolging, dan is deze rechter ook bevoegd om te oordelen over de kwestie omtrent huwelijksvermogensrecht.

Wat indien er sprake is van een echtscheidingsprocedure, waarbij gevraagd wordt om verdeling van huwelijksvermogensrecht? Hier geldt ook dat indien de rechter bevoegd is om de echtscheiding uit te spreken, hij de verdeling van het huwelijksvermogen ook mag beoordelen. Hierop geldt echter wel een uitzondering. Indien de rechter voor zijn bevoegdheid om over de echtscheiding te oordelen, een beroep moet doen op grond van de gewone verblijfplaats van de verzoeker gecombineerd met zes maanden nationaliteit of twaalf maanden verblijf, dan ben je slechts verzoek om te oordelen over de verdeling indien de partijen daar een overeenkomst over hebben gesloten.

Er worden ook zaken voorgelegd waarbij verdeling wordt gevorderd die niet in het kader van echtscheiding of erfrecht plaatsvinden. In dat geval is art. 6 van toepassing. Ook wanneer er geen enkele lidstaatrechter bevoegd is, is art. 6 van toepassing! Deze bepaling bevat een bepaalde bevoegdheidsladder. De bevoegdheden staan in een hiërarchische volgorde, wat inhoudt dat je bij de eerste grond dient te beginnen. Indien aan geen van de gronden is voldaan, is de Nederlandse rechter niet bevoegd.

Rechtbank Rotterdam 16 oktober 2019

Er bestond een geschil tussen twee ex-echtgenoten. Zij procedeerden over de verdeling van onder meer de waarde van een levensverzekering en kosten van onderhoud aan hun Nederlandse huis. Beiden zijn Nederlands, maar meneer is naar Oostenrijk verhuisd. Is de Nederlandse rechter bevoegd?

Art. 6 van de verordening is hier van belang. Er dient gekeken te worden naar de gemeenschappelijke verblijfplaats. Hier is geen sprake van, dus niet voldaan aan de gemeenschappelijke verblijfplaats. De eerste grond levert dus geen bevoegdheid op. De tweede bevoegdheidsgrond is hier van belang: indien beide echtgenoten samen in een lidstaat hebben gewoond en één van die echtgenoten hier nog woont, is de rechter van die woonplaats bevoegd kennis te nemen van de verdeling. Hierdoor is de Nederlandse rechter bevoegd

Casus

In casu is er sprake van een Nederlandse meneer en een Spaans/Braziliaanse mevrouw. Zij zijn in 2005 gehuwd in Brazilië. Zij zijn in Spanje gaan wonen en in september 2018 loopt het huwelijk stuk. In mei 2019 maakt meneer een echtscheidingsprocedure aanhangig in Nederland met een nevenverzoek tot verdeling. Is de Nederlandse rechter bevoegd?

Er dient gekeken te worden naar art. 5 van de verordening: je moet vaststellen of de Nederlandse rechter bevoegd is om de echtscheiding uit te spreken. De Nederlandse rechter is bevoegd op de grond dat meneer langer dan zes maanden in Nederland woont en de Nederlandse nationaliteit heeft. Alleen om deze reden is de Nederlandse rechter bevoegd. Daarom moeten de partijen een overeenkomst gesloten te hebben dat de Nederlandse rechter bevoegd is.

Indien dit niet het geval is, mag art. 6 nog worden toegepast. De tweede bevoegdheidsgrond is hier van belang: indien beide echtgenoten samen in een lidstaat hebben gewoond en één van die echtgenoten hier

nog woont, is de rechter van die woonplaats bevoegd kennis te nemen van de verdeling. Op grond van art. 6 sub b is de Spaanse rechter bevoegd aangezien dit land een partij is bij deze verordening. Daarom moet de Nederlandse rechter zichzelf onbevoegd verklaren.